

תשובה יא

העובדא לגרסת האשה.

בעלה רב אתה כל הזמן שהיה אתה , רבה איתה ואיים להרוג אותה כמה פעמים.
 לבסוף עזב אותה בשביל בחורה לא יהודיה. ואף שזמן קצר אחרי החתונה הוא חזר
 בתשיבה אבל אחרי זמן קצר חזר לסורו ולא שומר שבת כשרות וטוהרת המשפחה ואף
 היה רועה זונות עד שבסוף התאהב במזכירה שלו בלשכה שלו , היא לא יהודיה. ועזב
 הבית והדירה המשוטפת וגם גר בבית האשה הלא יהודיה אף שהיא יונר מבוגרת
 ממנו וזה משך של חמש שנים שהבעל מורד בתשמיש ובפרנסה.
 הזוג כמעט גמרו הסכסוך שלהם בבית המשפט של ערכעות וכמעט הסתדרו להשיג
 דיווארס. אבל הבעל מסרב מלתן גט כריתות לאשתו.

כל זמן שהיו ביחד הורי החתן שנאו את האשה ועשו כל מה שבידם לעורר מחלקות
 בין בני הזוג. והבן טפש ותמיד הקשיב לקול של אביו ואמו נגד אשתו. וזה גבר
 שמעולם לא התבגר ואין לו דעה ~~אישית~~ ^{עצמית} . רק תמיד מקשיב לעצות של הוריו.
 לבגוד באשתו אשת נעוריו.

אין בנים לזוג והרופאים אומרים שהחסרון אתו. ומאז שהרופאים מצאו שאינו יכול
 להוליד נעשה כחיה רעה ואי אפשר היה לגור אתו בכפיפה אחת. אי אפשר לגור עם
 נחש בכפיפה אחת ואם לא היה עוזב את הבית היה הורג את אשתו.
 ואשתו היתה אשת חיל כל משך הנשואין וטרחה איתו לבנות ^{בנות} שלו ונתנה מיטב
 שנותיה להיות אשה שקומכת ^{בנות} בבעלה ולבנות ^{המשותפת} המשותפת
 עכשיו רוצה הבעל לסלק אותה בלי כלום. חוץ ממה שמסרב לתן לה גט כריתות ואי

לא מבטלים הקדושין תשאר עגונה כל ימיה. והאשה צעירה עד מאד

ומוכרחת לבעל לעונה. ומכל הדברים שבארנו היא מואסת בו ואינה רואה סוף לצערה.

גרסת הבעל

אדרבה היא מרדה בי האשה בגדה בי יש לה חבר עם מי שיש לה יחסי מין משך של חמש שנים וקודם שעזבתי הבית החליפה הגפפים ~~הגפפים~~ המנעול של דלתי הבית ולא נתנה לי לבא לבית. ולשכנים אמרה שנתגרשה ממני והיא אשת החבר עם מי שיש לה יחסי מין. ולא היתה לי ברירה רק לעזוב את הבית.

הגרסה של הגבר השני

אנחנו מכירים אחד את השני זאת אומרת הגבר והאשה זה משך של שבע ~~שנים~~ שנים וזה נכון יש לנו יחסי מין כל הזמן.

גרסת האשה

האשה מכחישה את גרסת בעלה וגם גרסת הגבר השני היא מכחישה וטוענת שבעולם ~~לא היו לה יחסי מין עם שום זכר חוץ מבעלה~~ ~~היא נוודה וטוענת שבעולם יש לה יחסי מין עם שום זכר חוץ מבעלה~~ ~~היא נוודה וטוענת שבעולם יש לה יחסי מין עם שום זכר חוץ מבעלה~~

אף שלא היו לה שום יחסי מין כן יצאה עם הגבר השני ויחדה עצמה אתו באוטו שלו
 והם חברים טובים. היא מודה ששניהם מכירים אחד את השני משך של ~~עשרה~~
 שנים ורק אחרי שבעלה עזב אותה התחילה

אין לה שום יחסי מין
 עם הגבר השני
 * היא יצאה עם הגבר השני
 והיא מכירה אותו
 משך של עשרה שנים

לצאת אתו בתור חברים ולא אוהבים שיש להם יחסי מין. אף שהיא עכשיו מאוהבת
 בו עד כדי כך שמסכימה להתחתן אתו.

אבל הגבר טוען שאף שהאשה נחמדה עד מאוד ואף שכן היו להם יחסי מין אבל
 הוא לא מוכן להתחתן אתה. לדעתו היא עדיין אשת איש ולא מקבל וההיתר שנתתי
 לאשה של בטול קדושין. ולדבריו עוד עכשיו ממשיכים להיות להם יחסי מין אבל
 זה מותר. אבל לא רוצה להתחתן בטענה שהיא אשת איש.

היא יצאה עם הגבר השני
 והיא מכירה אותו
 משך של עשרה שנים
 * היא יצאה עם הגבר השני
 והיא מכירה אותו
 משך של עשרה שנים

הגבר השני רוצה דוקא שגאוני ארץ ישראל ספרדיים שהוא יבחר יעברו על ההיתר של
 ביטול קידושין ואם לא כן אינו מוכן להתחתן עם האשה אף שלפי דבריו חי אתה חיי
 אשות - יחסי מין משך של שבע ~~שנים~~ וגם עכשיו ממשיך לחיות אתה חיי
 אשות על זה לא צריך לשאול מגאוני ישראל ספרדיים.

הלכה לפי גרסת האשה

הבעל עזב אותה ואין מקיים עונה משך של חמש שנים, ואינו נותן לה פרנסה. אם כן
 הוא מורד מתשמיש ומפרנסה. ועיין שולחן ערוך ורמא באבן העזר סוף סימן קנד ובית
 שמואל ופתחי תשובה וגם מה שכתבו ??? בתחילת סימן קנד שבאופן כזה כופים
 הבעל עד שתצא נפשו לכל הדעות ועיין מה שהארכתי בתשובה ט על עניין זה. וגם

מה שהארכתי בתשובות א-ח מעניין זה. ועם עיין בתמי תשובה אכן קצת
 ונת מה שכתבתי על עניין זה ונת מה שכתבתי על עניין זה

7

מזה מכל אנשים שהיו בחתונה אין איש זוכר אם יחדו רק עדים של קדושין ופסלו
 שאר אנשים ולכן לפי שך חושן משפט סימן לו פסקינן דעדים פסולים מטעם עדות
 שבטלה מקצתה בטלה כולה מפני שהיו שם קרובים ונשים. וזה עוד סניף להתיר
 האשה ולכן הקדושין של עם הם בטלים.

גרסת הבעל דאשתו מרדה בו והיה לה יחסי מין עם גבר זר.

אם נכון כדבריו הרי היא סוטה ואסורה לו ומוכרח לגרשה כמו שפוסק רבנו ירוחם
 באדם וחיה חלק חיה שמביא האוצר הפוסקים ריש סימן יא עיין שם. וכבר בארנו
 באריכות בתשובה ט' שאף לפי שיטת רבי עקיבא אייגר וגם ~~התם~~ ^{נודע דיקונו} יודו בזמן הזה
 בדור של פריצות ואפיקורסיות שאנו חיים היום שהבעל מוכרח לגרש אשתו וכופים
 אותו על זה עד שתצא נפשו ובזמן שאין כח ביד בית דין לכופו אז אמרינן דעדעתא
 דהכי לא הונקדשה והקדושין בטלים. ^{וכן ב"מ ק"ל ע"ג; וכן ב"מ ק"ל ע"ג}
 ומה שהבעל טוען שאשתו כן בגדה בו יש ראייה מהגבר השני שמודה שכן חי חיי מין
 משך של שבע שנים.

וכן ב"מ ק"ל ע"ג; וכן ב"מ ק"ל ע"ג

ואף מה שפסקינן באבן העזר סימן קעח סימן ט' דאם הבעל אומר שמאמין להעד
 דמשמתינן ~~העד~~ אותו וגם באבן העזר קטן פוסק הרמא דאם הבעל אומר שמאמין
 לאשתו שטוענת שמרדה בבעלה גם משמתינן לבעל בזמן הזה ואומרים שיענה נתנה
 באורו ואם הוא מאמינה אומרים שענינו נתן באחרת. אבל הו"מא מוסיף אם יש
 רגלים לדבר אז יכול ~~העד~~ להאמין לאשתו או לעד. וכאן יש הרבה אומדנות שהעד
 אומר האמת. שלפי הבעל האשה החליפה המנעולים ~~העד~~ של הבית ולא יכול היה
 להכנס לבית בזמן שהאשה יחדה עצמה עם הגבר השני והיו לה יחסי מין אתו. וגם
^{הג"מ שכתב מ' ק"ל ע"ג וכתב מ' ע"ג}

מאלק נפשך או מצד שבעלה רודף זונות או מצד שאשתו סוטה.

ואף לגרסת האשה שמכחשת שהיו לה יחסי מין עם הגבר השני שאף שהיא מודה שכן יצאה אתו בדרך קביעות למשך של חמש שנים והיא מוניחת אתו באוטו שלו שזה אסור דאורייתא ועיין אבן העזר סימן קטו במחבר ורמא בית שמואל ופתחי תשובה שאשה שמורגלת ליחד עם גבר זר לכל הפחות יותר מפעמיים בעניין של אסור דאורייתא כופין לבעלה להוציאה ואף שלא אסרינן על היחוד באשת איש ² ~~???~~ אבל אם עשתה מעשה כעור ~~??~~ שיחודה עצמה וסגרה

וגפפה הדלתיים הרי זו אסורה לבעלה ובפרט כשאין לה בעל לשמור עליה שהיא מופרדת מבעלה יותר מחמש שנים ובעלה מאיים עליה והיא מואסת בו ~~??~~ ואין אפשרות בעולם שיהיו ביחד - זה אומדנא דמוכח שצעירה יפיפיה כמוה ומוכרת לגבר שהיא כן זנתה עם הגבר השני ובפרט כשיצאה אתו בקביעות משך של חמש שנים. ולחבר גם אין אשה, הוא גרוש. אשתו עזבה אותו והוא מוכרח לאשה והוא חתיך ~~???~~ והאשה מאוהבת בו בלי שום ספק שהיו להם יחסי מין שיחודו עצמם באוטו

שלו והיתה להם הזדמנות מספיקה לזנות במשך של חמש שנים. ^{מק"ל} ^{מק"ל} ^{מק"ל} ופסקינן בשולחן ערוך אבן העזר סימן קיז ~~???~~ שאם בעל טוען שלא בעל אשתו נאמן אבל אם היו ביחד לכל הפחות שלושים יום לא מאמינים לשניהם שלא בעל אשתו ועיין ערוך השולחן ??? אבן העזר ריש סימן לג שאומר ^{מק"ל} כעין זה שאם היו ביחד לכל הפחות שלושים יום. שבודאי בעל אותה.

וכאן יצאו בקביעות משך של חמש שנים לפי גרסת האשה זה מאה אחוז ששכבו ביחד והיו להם יחסי מין. ועיין תשובות רבנו עקיבא אייגר סימן ק שמביא פתחי תשובה אבן העזר קעה סימן ט' שבעינינו האלה סומכים לפי ראות עיני הדיין והכל לפי המקום והזמן ועיין ערוך השולחן ~~??~~ חושן משפט סימן טו שאפילו בזמן הזה ^{מק"ל} ^{מק"ל}

סומכים על הדיין. ~~אומדנא~~ הדיין יכול לסמוך על שיקול הדעת שלו מתוך עובדא
 דנעשה ולפסוק הלכה לפי אותה אומדנא. ^{נא אומדנא} א, אומדנא

וכאן מאה אחוז שהגבר השני שאומר בפה מלא שכן היו לו יחסי מין עם אשת איש
 משך של שבע שנים שמאמינים לו, שלפי דעתו הוא פרוץ הכי גדול ואפילו אין לו
 הבושה להכחיש את הנבול הזה, זה מאה אחוז שפרוץ כזה לא היה נשאר עם שום
 אשה שלא נתנה לו למלא תאוותו אתה. ~~היה~~ ^{קא} אין חסר בחורות יהודיות או
 גויות שהיו חיים עם חתיך כמותו וזהו נותנות לו למלא תאוותו אתן. ואם האשה לא
 היתה מסכימה להכנע לבקשתו לא היה נשאר אצלה משך של

חמש שנים. ורק מפני המין נשאר אתה. לא מעוניין לקבל שום אחריות של נשואין.
 היא יפיפיה שוגגת היא חושבת שעל ידי מין היא ^{יחסי} ~~יהיה~~ אותו. אבל זו טעות
 גמורה. אבל יהיה מה שיהיה. לא מסתבר שפרוץ כמוהו לא ימלא תאוותו עם אשה
 יפיפיה שאין לה בעל והיא מוכרחת גם כן לעונה ולגבר. והיא צעירה ותאוותה בווערת
 בה. וכן לפי דעת רבי עקיבא אייגר אבן העזר סימן ק' דמביא פתחי תשובה אבן
 העזר סימן קעח סימן ט מאה אחוז שהגבר השני בודאי טמא האשה והיא מאה אחוז
 סוטה ובפרט כשהיא תובעת גט כופים לבעל להוציא אף לשיטת רמבם הלכות אשות
 פרק כד. ^{ס"ז מ'} ובזמן הזה כשאין כח בידי בית דין לכוף פסקינן כדעת אגרת משה. עין
 יצחק. אהל משה - ר' משה צווייג חלק ב סימן קכג ורב אליהו קלאצקין בדבר
 אליהו סימן מח ואור זרוע רבנו שמוחה סימן תשסא ~~היא~~ בבעל שנעשה סומא בשתי
 עיניו שהקדושין בטלין. דעדעתא דהכי לא התקדשה. ולכן האשה

מוותרת לכל גבר די תיצביין וקדושין עם שלום יוסף בן גרשון הם בטלים
 כעפרא דערעא ושום אשה מזמן מתן תורה לא היתה מסכימה להתחתן במקום
 שמורדה ^{מורדה} ~~היא~~ ^{יחסי} ~~יהיה~~ אותו ויהי

זה הוץ מן הסניף שיכולים לסמוך לפי פסק הציץ אליעזר חלק ה סימן כו שבזמן הזה פוסקים שבמאוס עלי כופים לבעל לגרש אשתו כשהזוג כבר נפרדו שנה ולכל היותר שנתיים וסומך עצמו על רמא ביורה דעה סימן רכח סק כ. וכן פוסק הנודע ביהודה עיין פתחי תשובה שם. ועיין גם ביביע אומר שמוסכים לפסק זה בחלק ג סימן יח ולכן בדין היה שאין כח בידי בית דין לכוף אמרינן שיעל דעדעתא. דהכי לא התקדשה והאשה מותרת לכל גבר די תיצביין והקדושין עם שלום יוסף בן גרשון הם בטלים כעפרא דערעא.

משה

ויש עוד סניף להתיר האשה. הבעל הבטיח לאשתו כשהתחתנו שהוא ישמור על דיני התורה ויהיה דתי ועל דעת כן התחתנה. אבל זמן קצר אחרי החתונה פרץ בכל דבר ונעשה רועה זונות ומחלל שבת ואוכל טרפות ובוועל נידה ואנס אותה לחיות אתו בזמן נידתה ואם לאו איים עליה שיעזוב אותה בשביל אחרת שתמלא את תאותו כל הזמן לא רק חצי חודש כמו שמוכרח מי ששומר על טהרת המשפחה. ואם כן הוי מקח טעות והקדושין לא תופסים. חוץ מזה יש הלכה דבעל דנעשה מומר אחרי החתונה יש כמה ראשונים ואחרונים שסוברים שפקעו הקדושין. וכאן הבעל נעשה מומר לכל התורה כלה ואם כן הקדושין פקעו.

עיין תשובות א-י.

עיין מנחת חינוך ר"ג אבני מילואים מד, אוצר הפוסקים סימן יז סק א באוצר הפוסקים דמביא חבל של ראשונים ואחרונים שסוברים כמו שכתבנו.

עיין עוד שרידי אש חלק ג סימן כה. ולכן מותרת לכל גבר די תיצביין והקדושין

ד"ר ז"ל
הר"ח

ולא אמרינן שהאשה מחלה וקבלה בעל מנוול כזה, מפני שהיא חשבה שהבעל יטיב דרכיו ולא רצה ~~ל~~ לשבר הנשואין ובמקום להטיב דרכיו. הבעל. נעשה עוד יותר גרוע עיין חושן משפט בעורך ~~ל~~ השולחן רלב ס'ק ד דאם יש אונס להאשה לא אמרינן שהיא מחלה על המום ועיין מחנה אפרים בפתחי תשובה חושן משפט רלב סק א דפוסק כמו עורך השולחן ~~ל~~ ולכן הקדושין של האשה רחל לאה בת אברהם אבא עם שלום יוסף בן גישון הם בטלים כעפרא דערעא והיא מותרת לכל גבר די תיצבייו.

משה

ועוד יש סניפים להתיר האשה. הבעל אנס אשתו לשמש אתו בזמן נידתה באסור נידה של כרת. ופסקינן בשולחן ערוך אבן העזר קנד סק א ולכל הדעות אם הבעל מכשיל אשתו או אשה לבעלה פסקינן באבן העזר סימן קטו סק א דאז כופים בשוטים להוציא וכאן הכשיל הבעל אשתו. וגם הביא אוכל לא כשר לבית והכשילה דגם כופים בשוטים להוציא. חוץ מזה הבעל סרב לבא לדין כשהזמנתי אותו. עיין תשובה ט ועיין פסקי דין רבניים חלק יב - 63 - 347. ~~ל~~ והמסרב לבא לדין יש לו דין של עבריין וגם כופים על זה להוציא. ואם אין כח בבית דין לכופ אז מבטלים הקדושין כמו שפוסק האגרת משה עיין ~~ל~~ יצחק, אהל משה, דבר אליהו ורבנו שמחה הבעל אור זרוע.

ולכן האשה :

הם בטלים כעפרא דערעא.

עם

חוץ מכל מה שכתבנו יש עוד סניפים להתיר האשה עיין היביע אומר בחלק ג אבן
העזר סימן ח מביא פסק של משנה למלך על רמבם הלכות איסורי ביאה פרק טו סק
י דמביא כסף משנה הלכות גרושין פרק י הלכה ג דאומר האשה שנתקדשה ספק
קדושין ונשאת תצא והולד כשר דמוקמינן לה אחזקתה והיא פנויה. וע"ש.
ומוסיף המשנה למלך באיסורי ביאה פרק טו הלכה י ["]ונל"ן. ~~דהיינו דוקא~~
כשנשאת לאחר דאתו קדושי ודאי ומפקעי קידושי ספק אבל הכא איירי דבא עליה
בלא קידושין ועיין בדברי הרמא שהביא הטור סימן לא סק ד ועיין בספר דמ ~~דמ~~
ח"מ סימן לג בשאלה ודע" עכל" ~~וזה שכתב~~ שספק ממזר ממה שכותב
הרמבם הלכות איסורי ביאה פרק טו הלכה י . וממזר ספק, זה

שבא מספק ערוה כגון הבא על אשה שנתקדשה ספק קידושין או נתגרשה ספק גירושין
וכן הרי הבן ממזר מדברי סופרים עכל. אבל אם נישאת לאחר דאתא קידושין ודאי
ומפקיעי קידושין ספק והולד כשר אפילו מדברי סופרים. ומה שכתב המשנה למלך
איסורי ביאה פרק טו הלכה ו האשה שנתקדשה ספק קדושין ונשאת - זאת אומרת
לאחר - תצא והולד כשר ומה שכתב שתצא מהבעל השני זה לא נמצא בכסף משנה
בהלכות גרושין פרק ו ~~הה"ה~~ הלכה ג וגם לא נמצא בכסף משנה הלכות אשות פרק
ד הלכה ו.

ובפרוש פסק הרב האי גאון שמביא הרב המגיד הלכות גירושין פרק י הלכה ב "
שהאשה לא צריכה לצאת מן בעלה שני" אפילו אין לה בנים עכשיו. וכן מדוקדק
לטון הרמא באבן העזר סימן לא סק ^ב דוק אם כנס השני אסורה עליו עולמית וכן
בית יוסף סימן מו סק ה מדקדק בלשון אם כנס השני אסורה עולמית עכל. אבל

אם היא התחתנה עם השני לא צריכה לצאת כמו שכותב הרב האי גאון. ומסביר
המשנה (מ"א) ב"ט אסורו ק"י א"ה פרק י ס"א ^ל דמזרי ^ל א

דברי חז"ל איתן את קדושי ראשון לבין דספק

~~ספק~~

ואם האשה בתשובה זו נישאת לאחר, נשואיה השניים מפקיעים ספק נשואיה הראשונים.

וזה ממה שכתב הרמבם בפרק ד הלכות אישות הלכה ו המקדש בפסולי עדות של דברי סופרים או בעדים שהיו ספק פסולי תורה אם רצה לכנוס חוזר ומקדש בכשרים ואם לא רצה לכנוס צריכה ממנו גט מספק וכו' - וכן דין כל קדושי ספק אם רצה לכנוס חוזר ומקדש ודאי, ואם לא רצה לכנוס צריכה גט ממנו מספק. וכו'. וכן דין כל קדושי ספק אם רצה לכנוס חוזר ומקדש ודאי ואם לא רצה לכנוס צריכה גט ממנו מספק. ועוד כתב הרמבם בהלכות גרושין פי ~~ה~~ הלכה ב וכל מקום שאמרנו בחבור זה שהגט פסול הרי זה פסול מדברי סופרים בלבד ונפסלה מן הכהונה מדברי תורה. ולא תנשא לכתחילה ואם נישאת

לא תצא והולד כשר וכותבין לה גט אחר כשר ונותנין לה והיא תחת בעלה. ואם אי אפשר לכתוב אחר ⁶⁸ ~~היה~~ הבעל ותיק ~~???~~ וגרש מעצמו הוי זה משובח אם אין להם בנים. אבל אם יש לה בנים לא יוציא מפני פסול הגט שמא יוציא לעז על בניו. ועל זה כותב המגיד משנה שם - מ"ש ואם נשאת לא תצא ולא חלק בין יש לה בנים לאין לה בנים כך כתב רבנו האי גאון בתשובה ~~???~~ כל מקום שאמרו בו הולד כשר אם נשאת לא תצא אף על פי שאין לה בנים עכשיו. וכתב הרמבן שהוא מבטל דעתו לדעת הגאון ויש לזה עיקר בפרק המגרש בגמרא. וכעין זה פסק מהריק בתשובה קע"ב וז"ל שיש לחלק בין ספק קדושין לספק גרושין דכ"מ שאמר מקודשת מספק או הרי אלו קדושי ספק שלא אמרינן שאם נשאת לאחר תצא והולד ממזר כמו שכולל גבי ספק גירושין אלא ודאי פשיטא דספק קדושין לא שייך למימר שתצא והולד ממזר

ושתיה ספק ערוה כמ"ש בספק גירושין דהך קיימא בחזקת וזתר דהיינו בחזקת פנויה
 (פ"ק חזקת אשת איש וכו' (נ"י) א"א דו"ה לכו"ס דהי"ק א"ה)

לסמוך על קדושין ראשונים שהיו בספק מפני שהאשה בחזקת פנויה עכ"ל. רואים מזה שלא צריך להוציאה במקום שקדשה מספק.

וכן באשה זו אם תתחתן עם שני לא צריכה לצאת מפני שלכל היותר הקדושין עם בעלה הראשון אין זה יותר מספק קדושין וכבר כתבנו דשיטת רב האי גאון דלא צריכה לצאת מן בעלה השני אף אם אין לה עוד ילדים וכן פסק המגיד משנה הלכות גרושין פרק י ~~ג~~ סק ב וחוץ מזה כבר פסק האחיעזר תשובה ו סק ד, ה, שאם הולכים לאסוף אשה לבעלה צריכים שני עדים שמעידים שהיא היתה אשת איש מקודם. וכן פסק באבן העזר סימן ב סק ג משפחה שקרא עליה ערעור והוא שיעידו שניים שנתערב בהם ממזר וכו' הוי זה ספק וצריך לבדוק, אבל בפחות משניים לא צריכים אף לבדוק קודם שמתחתנים אתם. וכן איתא באבן העזר מו סק ח קול היוצא אחרי נשואין או אפילו אחרי אירוסין לומר

שנתקדשה לאחר תחילה אין חוששין לו. וכותב הבית שמואל אבן העזר מו סק כ ואין צריך גט ממנו אפילו נתארסה לישראל וכן מדויק ??? בפרשי וכן כתב בח. מיהו אם היא מודה שנתקדשה לראשון אסורה לבעלה וכן משמע מתשובות הראש עכ"ל רמא אבן העזר מו סק ח.

וכאן האשה לא מודה בכלום לפי דבריה לא היו קדושין לראשון מעולם (???) כפי מה שכתבנו בכל התשובה. לעיל.

והוא מזה מה דאיתא חזקה בחוץ שיש לה בעל וניחש לחזקה כמו שכתב המחבר באבן העזר סימן ^ו ~~ב~~ דהורגין על חזקה שהיא אשת איש אין זה שייד לענין שלנו קודם כל האשה כבר הוציאה קול לפי דעת בעי' הראשון וגם הגבר השני שהיא אשת

הגבר השני ולא אשת בעלה הראשון, ממילא אם יש חזקה שהיא אשת איש היא

דמביא תשובת רמא תשובה ב וגם מן המאירי דאמתלא מהני לבטל חזקה זו אפילו אחרי כמה זמן. ושנים שיש חזקה שהיא אשת איש ובפרט אם אין שם בעלה הראשון אתה כל הזמן רק הגבר השני. וכאן יש לה אמתלא שהקדושין הראשונים היו בטעות וכבר היא אשת שני. ואם אשה מתחתנת בפני בעל זאת גופא מפקיע קדושין. ועיין אוצר הפוסקים ריש סימן יז וזה דומה לאשה שאומרת לפני בעלה או שבעלה בעיר שבעל ??? אותה שהיא נאמנת וההסבר באוצר הפוסקים אבן העזר בריש סימן יז מפני שפקע קדושין ראשונים. וכאן האשה טענה לפי גרסת בעלה וגם לפי גרסת גבר שני שהיא אשת השני ובעלה בעיר הוא ידע מזה. ולכן זאת גופא מפקיע הקדושין

ממנו ודמיין אצל פוסקים כיון שתחתנת אחרת
 זמן קדושה לו דמיין זמן אחרת שיש דוחק להיא אעתיבת מכריו
 וחזק מזה פסקין בפסקי דין רבניים כרך 3 דפנים 84-93 דבמדינות שהרבה

אנשיט יהודים לא מתחתנים כדת וכהלכה בחופה ובעדים כשרים אין עוד חזקה שאשה שגרה עם איש חיי אשות שהם באמת התחתנו כדת ושהיא אשתו כמו שכותבים באבן העזר סימן יט. יכול להיות שכן התחתנו אבל לא כהלכה וכן

איתא נמי באבן העזר רמא סימן לה סק ג.

ואם לא היו עדים אצל הקדושין והאשה והשליח אומרים שנתקדשה כראוי ובא אחר וקדשה צריכה גט משני ריבש 222222 סימן פב ועיין בית שמואל שם סק ט דמסביר דמה שכתב הרמא לא היו עדים. כלומר הקדושין היו לפני עדים אלא שהעדים אינם לפנינו והאשה והשליח אומרים שהיה בפני עדים תופסים

הקדושין של אחר עכ"ל החלקת מחוקק שם סק ח מסיביר ואם לא היו העדים אצל הקדושין נראה דטעות הוא וכצ"ל . לא היו עדי קדושין בפנינו או שר"ל אם אין

כאן עדים שיעידו שהקדושין היו כות ובראוי. רק שהם בעצמם אומרים שנתקדשה
 אשתו זמן אחרת כיון אפילו אם ופ"ל ז"ל

דבריו האלה האם הם
 דבריו האלה האם הם
 דבריו האלה האם הם
 דבריו האלה האם הם
 דבריו האלה האם הם
 דבריו האלה האם הם

אז תופסים קדושין
השולחן ולא היו עדים אחרים אצל הקדושין שיעידו על זה עכ"ל. אז תופסים קדושין

של אחר אף שלדברי האשה והשליח כבר התקדשה להמשלח אבל אם עכשיו פה אין עדים לא יכולים לעכב שהיא תתקדש לאחר וקדושין תופסים. וכן נמי אם אחד קידש אשה במדינה זו על ידי שליח והלכה האשה למדינה אחרת ~~במדינה~~ לקדש את האשה במדינה אחרת פעמים כדי שימצא עדים שקדשה ~~במדינה~~ אותו כדי שלא יצא מכשול שאיש זר יקדש אותה שם ויתפסו הקדושין שלו מפני שאין עדים. אבל לא יעשו פעמיים שבע ברמת.

ועיין אוצר הפוסקים מעניין זה סימן לד סעיף ג אוצר הפוסקים סק יט וזה מדיבש בתשובה סימן פב מביא שבקדושין ראשונים על ידי שליח יש קצת רעותא באלו הקדושין הראשונים דהיינו שאם בא אחר וקדשה חוששים לקדושין עם האחר עד שיבואו העדים שהם במדינה אחרת ויעידו שבאמת קידש השליח כהוגן. עכ"ל. רואים מזה שאם אין כאן עדים שמעידים על קדושים ראשונים יכול לתפוס קדושין אחרים וזאת מפני שאין אנו יודעים עם עדי קדושין הם עדים כשרים כיון שכתוב בערוך השולחן יורה דעה סימן קיט סק יד ~~דאם~~ דאם עדי קדושין רק עברו פעם אחת ~~במדינה~~ על איזה הלכה הם נעשו פסולים.

וכן אם הם לא זוכרים התאריך של הקדושין הם נעשים פסולים כמו שכתוב באבן העזר סימן מב ופתחי תשובה שם. וכן עיין ביביע אומר חלק ג סימן ח ולכן אם אין עכשיו שני עדים שיעידו שהאשה בתשובה זאת התקדשה כדת וכדין לא יכולים לאסרוה על גבר שני שיקדש אותה וישא אותה כדת וכדין נשואים ודאי. ועיין שם ~~במדינה~~ שמעתא שמעתא ו סק טו שלאסור אשה על בעלה - זאת אומרת על בעל שני מפני שהיא כבר אשת איש. לא יכולים, רק אם יש שם שני עדים כשרים שיעידו שהיא כבר התקדשה לראשון וכאן באשה זו אין שני עדים כשרים

אז תופסים קדושין
השולחן ולא היו עדים אחרים אצל הקדושין שיעידו על זה עכ"ל. אז תופסים קדושין
של אחר אף שלדברי האשה והשליח כבר התקדשה להמשלח אבל אם עכשיו פה אין עדים לא יכולים לעכב שהיא תתקדש לאחר וקדושין תופסים. וכן נמי אם אחד קידש אשה במדינה זו על ידי שליח והלכה האשה למדינה אחרת לקדש את האשה במדינה אחרת פעמים כדי שימצא עדים שקדשה אותו כדי שלא יצא מכשול שאיש זר יקדש אותה שם ויתפסו הקדושין שלו מפני שאין עדים. אבל לא יעשו פעמיים שבע ברמת.
ועיין אוצר הפוסקים מעניין זה סימן לד סעיף ג אוצר הפוסקים סק יט וזה מדיבש בתשובה סימן פב מביא שבקדושין ראשונים על ידי שליח יש קצת רעותא באלו הקדושין הראשונים דהיינו שאם בא אחר וקדשה חוששים לקדושין עם האחר עד שיבואו העדים שהם במדינה אחרת ויעידו שבאמת קידש השליח כהוגן. עכ"ל. רואים מזה שאם אין כאן עדים שמעידים על קדושים ראשונים יכול לתפוס קדושין אחרים וזאת מפני שאין אנו יודעים עם עדי קדושין הם עדים כשרים כיון שכתוב בערוך השולחן יורה דעה סימן קיט סק יד דאם עדי קדושין רק עברו פעם אחת על איזה הלכה הם נעשו פסולים.

אז תופסים קדושין

תשובה יא

כז סיון תשנ"ז

אינה אשת איש ויש לה

בזה אני רוצה להודיע שהאשה

רשות ממני להתנסבא לכל גבר ותיצביין ואנש לא ימחה בידה מן יומא דנן ולעולם

והרי היא מותרת לכל אדם.

הם בטלים והם מקח טעות וגם אדעדתא

הקדושין עם

דחכי לא אנסבא

בכבוד התורה

משה

דברי חז"ל א"כ קדושי ראשון לבין דספק

~~ספק~~

ואם האשה בתשובה זו נישאת לאחר, נשואיה השניים מפקיעים ספק נשואיה הראשונים.

וזה ממה שכתב הרמבם בפרק ד הלכות אישות הלכה ו המקדש בפסולי עדות של דברי סופרים או בעדים שהיו ספק פסולי תורה אם רצה לכנוס חוזר ומקדש בכשרים ואם לא רצה לכנוס צריכה ממנו גט מספק וכו' - וכן דין כל קדושי ספק אם רצה לכנוס חוזר ומקדש ודאי, ואם לא רצה לכנוס צריכה גט ממנו מספק. וכו'. וכן דין כל קדושי ספק אם רצה לכנוס חוזר ומקדש ודאי ואם לא רצה לכנוס צריכה גט ממנו מספק. ועוד כתב הרמבם בהלכות גרושין פי ~~ה~~ הלכה ב וכל מקום שאמרנו בחבור זה שהגט פסול הרי זה פסול מדברי סופרים בלבד ונפסלה מן הכהונה מדברי תורה. ולא תנשא לכתחילה ואם נישאת

לא תצא והולד כשר וכותבין לה גט אחר כשר ונותנין לה והיא תחת בעלה. ואם אי אפשר לכתוב אחר ⁶⁸ ~~היה~~ הבעל ותיק ~~???~~ וגרש מעצמו הוי זה משובח אם אין להם בנים. אבל אם יש לה בנים לא יוציא מפני פסול הגט שמא יוציא לעז על בניו. ועל זה כותב המגיד משנה שם - מ"ש ואם נשאת לא תצא ולא חלק בין יש לה בנים לאין לה בנים כך כתב רבנו האי גאון בתשובה ~~???~~ כל מקום שאמרו בו הולד כשר אם נשאת לא תצא אף על פי שאין לה בנים עכשיו. וכתב הרמב"ם שהוא מבטל דעתו לדעת הגאון ויש לזה עיקר בפרק המגרש בגמרא. וכעין זה פסק מהריק בתשובה קע"ב וז"ל שיש לחלק בין ספק קדושין לספק גרושין דכ"מ שאמר מקודשת מספק או הרי אלו קדושי ספק שלא אמרינן שאם נשאת לאחר תצא והולד ממזר כמו שכולל גבי ספק גירושין אלא ודאי פשיטא דספק קדושין לא שייך למימר שתצא והולד ממזר

ושתיה ספק ערוה כמ"ש בספק גירושין דהך קיימא בחזקת וזתר דהיינו בחזקת פנויה
 (כ"פ חזקת אשת אי"ל וכו' (מ"י) א"כ ר"ע ה"כ דהוי א"ה)

לסמוך על קדושין ראשונים שהיו בספק מפני שהאשה בחזקת פנויה עכ"ל. רואים מזה שלא צריך להוציאה במקום שקדשה מספק.

וכן באשה זו אם תתחתן עם שני לא צריכה לצאת מפני שלכל היותר הקדושין עם בעלה הראשון אין זה יותר מספק קדושין וכבר כתבנו דשיטת רב האי גאון דלא צריכה לצאת מן בעלה השני אף אם אין לה עוד ילדים וכן פסק המגיד משנה הלכות גרושין פרק י ~~ג~~ סק ב וחוץ מזה כבר פסק האחיעזר תשובה ו סק ד, ה, שאם הולכים לאסוף אשה לבעלה צריכים שני עדים שמעידים שהיא היתה אשת איש מקודם. וכן פסק באבן העזר סימן ב סק ג משפחה שקרא עליה ערעור והוא שיעידו שניים שנתערב בהם ממזר וכו' הוי זה ספק וצריך לבדוק, אבל בפחות משניים לא צריכים אף לבדוק קודם שמתחתנים אתם. וכן איתא באבן העזר מו סק ח קול היוצא אחרי נשואין או אפילו אחרי אירוסין לומר

שנתקדשה לאחר תחילה אין חוששין לו. וכותב הבית שמואל אבן העזר מו סק כ ואין צריך גט ממנו אפילו נתארסה לישראל וכן מדויק ??? בפרשי וכן כתב בח. מיהו אם היא מודה שנתקדשה לראשון אסורה לבעלה וכן משמע מתשובות הראש עכ"ל רמא אבן העזר מו סק ח.

וכאן האשה לא מודה בכלום לפי דבריה לא היו קדושין לראשון מעולם (???) כפי מה שכתבנו בכל התשובה. לעיל.

והוא מזה מה דאיתא חזקה בחוץ שיש לה בעל וניחש לחזקה כמו שכתב המחבר באבן העזר סימן ~~ב~~ ^ו דהורגין על חזקה שהיא אשת איש אין זה שייד לענין שלנו קודם כל האשה כבר הוציאה קול לפי דעת בעי' הראשון וגם הגבר השני שהיא אשת

הגבר השני ולא אשת בעלה הראשון, ממילא אם יש חזקה שהיא אשת איש היא

אז תופסים קדושין
השולחן ולא היו עדים אחרים אצל הקדושין שיעידו על זה עכ"ל. אז תופסים קדושין

של אחר אף שלדברי האשה והשליח כבר התקדשה להמשלח אבל אם עכשיו פה אין עדים לא יכולים לעכב שהיא תתקדש לאחר וקדושין תופסים. וכן נמי אם אחד קידש אשה במדינה זו על ידי שליח והלכה האשה למדינה אחרת ~~במדינה~~ לקדש את האשה במדינה אחרת פעמים כדי שימצא עדים שקדשה ~~במדינה~~ אותו כדי שלא יצא מכשול שאיש זר יקדש אותה שם ויתפסו הקדושין שלו מפני שאין עדים. אבל לא יעשו פעמיים שבע ברמת.

ועיין אוצר הפוסקים מעניין זה סימן לד סעיף ג אוצר הפוסקים סק יט וזה מדיבש בתשובה סימן פב מביא שבקדושין ראשונים על ידי שליח יש קצת רעותא באלו הקדושין הראשונים דהיינו שאם בא אחר וקדשה חוששים לקדושין עם האחר עד שיבואו העדים שהם במדינה אחרת ויעידו שבאמת קידש השליח כהוגן. עכ"ל. רואים מזה שאם אין כאן עדים שמעידים על קדושים ראשונים יכול לתפוס קדושין אחרים וזאת מפני שאין אנו יודעים עם עדי קדושין הם עדים כשרים כיון שכתוב בערוך השולחן יורה דעה סימן קיט סק יד ~~דאם~~ דאם עדי קדושין רק עברו פעם אחת ~~במדינה~~ על איזה הלכה הם נעשו פסולים.

וכן אם הם לא זוכרים התאריך של הקדושין הם נעשים פסולים כמו שכתוב באבן העזר סימן מב ופתחי תשובה שם. וכן עיין ביביע אומר חלק ג סימן ח ולכן אם אין עכשיו שני עדים שיעידו שהאשה בתשובה זאת התקדשה כדת וכדין לא יכולים לאסרוה על גבר שני שיקדש אותה וישא אותה כדת וכדין נשואים ודאי. ועיין שב ~~במדינה~~ שמעתא שמעתא ו סק טו שלאסור אשה על בעלה - זאת אומרת על בעל שני מפני שהיא כבר אשת איש. לא יכולים, רק אם יש שם שני עדים כשרים שיעידו שהיא כבר התקדשה לראשון וכאן באשה זו אין שני עדים כשרים

אז תופסים קדושין
השולחן ולא היו עדים אחרים אצל הקדושין שיעידו על זה עכ"ל. אז תופסים קדושין
של אחר אף שלדברי האשה והשליח כבר התקדשה להמשלח אבל אם עכשיו פה אין עדים לא יכולים לעכב שהיא תתקדש לאחר וקדושין תופסים. וכן נמי אם אחד קידש אשה במדינה זו על ידי שליח והלכה האשה למדינה אחרת לקדש את האשה במדינה אחרת פעמים כדי שימצא עדים שקדשה אותו כדי שלא יצא מכשול שאיש זר יקדש אותה שם ויתפסו הקדושין שלו מפני שאין עדים. אבל לא יעשו פעמיים שבע ברמת.
ועיין אוצר הפוסקים מעניין זה סימן לד סעיף ג אוצר הפוסקים סק יט וזה מדיבש בתשובה סימן פב מביא שבקדושין ראשונים על ידי שליח יש קצת רעותא באלו הקדושין הראשונים דהיינו שאם בא אחר וקדשה חוששים לקדושין עם האחר עד שיבואו העדים שהם במדינה אחרת ויעידו שבאמת קידש השליח כהוגן. עכ"ל. רואים מזה שאם אין כאן עדים שמעידים על קדושים ראשונים יכול לתפוס קדושין אחרים וזאת מפני שאין אנו יודעים עם עדי קדושין הם עדים כשרים כיון שכתוב בערוך השולחן יורה דעה סימן קיט סק יד דאם עדי קדושין רק עברו פעם אחת על איזה הלכה הם נעשו פסולים.

אז תופסים קדושין

תשובה יא

כז סיון תשנ"ז

אינה אשת איש ויש לה

בזה אני רוצה להודיע שהאשה

רשות ממני להתנסבא לכל גבר ותיצביין ואנש לא ימחה בידה מן יומא דנן ולעולם

והרי היא מותרת לכל אדם.

הם בטלים והם מקח טעות וגם אדעדתא

הקדושין עם

דחכי לא אנסבא

בכבוד התורה

משה